

Cucumis

čeleď: Cucurbitaceae

V tomto rodu najdeme 2 pro nás oblíbené plodiny, meloun a okurku. Roste v Africe, Asii a Austrálii jako jednoletka nebo trvalka. Stonky jsou poléhavé, opatřené úponkami a díky tomu jsou příležitostně popínavé. Listy jsou laločnaté a dělené. Květy jsou jednopohlavné, trychtýřovité a bílé nebo žluté.

Vyhovuje jí vlhká půda bohatá na živiny, teplo a navzdory potřebě bohaté zálivky sucho nad zemí.

Množí se semeny.

Cucumis acidus

synonyma: *C. callosus*

Cucumis aculeatus

Cucumis aetheocarpus

synonyma: *Cucumella aetheocarpa*

Cucumis africanus

synonyma: *C. arenarius*, *C. dipsaceus*, *C. hookeri*

Cucumis althaeoides

synonyma: *Bryonia althaeoides*, *Melothria althaeoides*, *Mukia althaeoides*

Cucumis anguria (Angurie)

synonyma: *Apodanthera scaberrima*, *C. anguria* subsp. *cubensis*, *C. anguria* subsp. *jamaicensis*, *C. anguria* subsp. *longipes*, *C. anguria* var. *anguria*, *C. anguria* var. *longipes*, *C. angurioides*, *C. arada*, *C. echinatus*, *C. erinaceus*, *C. longipes*, *C. macrocarpos*, *C. parviflorus*

oblasti: Florida, Georgia, Kalifornie, Massachusetts, Montana, New York, Oregon, Portoriko, Texas, Washington, Z Afrika

Pochází ze západní Afriky. Patří mezi jednoleté nebo trvalé byliny. Lodyha je tenká, poléhavá. Kvete menšími žlutými jednopohlavnými květy na až 20cm ochlupených stopkách. Plod (bobule) dorůstá délky 4 - 8cm a v průměru má 2 - 4cm. Povrch je pokrytý tečkovitými bradavičkami. Uvnitř jsou bílá semena.

Pěstuje se podobně jako běžná okurka.

Množí se semeny.

Cucumis argenteus

synonyma: *Melothria argentea*, *Melothria celebica* var. *villosior*

Cucumis asper

synonyma: *Cucumella aspera*

Cucumis baladensis

Cucumis bryoniifolius

synonyma: *Cucumella bryoniifolia*, *C. umbrosus*, *Hymenosicyos bryoniifolius*

Cucumis canoxyi

Cucumis carolinus

Cucumis cinereus

synonyma: *Cucumella cinerea*, *Kedrostis cinerea*, *Kedrostis gracilis*, *Melothria breyeri*, *Melothria cinerea*, *Melothria hispidula*

Cucumis clavipetiolatus

synonyma: *Cucumella clavipetiolata*

Cucumis costatus

Cucumis debilis

Cucumis dipsaceus

synonyma: *C. dasycarpa*, *Momordica dasycarpa*

oblasti: Havajské ostrovy, Texas

Cucumis engleri

synonyma: *Cucumella engleri*, *Kedrostis engleri*

Cucumis ficifolius

synonyma: *C. abyssinicus*, *C. figarei*, *C. figarei* var. *cyrtopodus*, *C. figarei* var. *microphyllus*

Cucumis globosus

Cucumis gracilis

synonyma: *Mukia gracilis*, *Mukia maderaspatana* var. *gracilis*

Cucumis hastatus

Cucumis heptadactylus

Cucumis hirsutus

synonyma: *C. gossweileri*, *C. hirsutus* var. *dissectus*, *C. hirsutus* var. *major*, *C. hirsutus* var. *ovatus*, *C. hirsutus* var. *welwitschii*, *C. homblei*, *C. seretii*, *C. seretioides*, *C. sonderi*, *C. welwitschii*, *C. wildemanianus*

Cucumis humifructus

Cucumis humofructus

Cucumis hystrix

synonyma: *C. hystrix* var. *mizoramensis*, *C. muriculatus*

Cucumis indicus

synonyma: *Cucumella ritchiei*, *Melothria ritchiei*

Cucumis insignis

synonyma: *C. prolatior*

Cucumis javanicus

synonyma: *Karivia javanica*, *Melothria assamica*, *Melothria assamica* var. *scabra*, *Melothria javanica*, *Melothria javanica* var. *scabra*, *Mukia javanica*

Cucumis jeffreyanus

Cucumis kalahariensis

Cucumis kelleri

synonyma: *Cucumella kelleri*, *Cucumella robecchii*, *Oreosyce kelleri*

Cucumis kirkbridei

synonyma: *Cucumella jeffreyana*, *C. kirkbrideana*

Cucumis leiospermus

synonyma: *Bryonia leiosperma*, *Bryonia wightiana*, *Melothria leiosperma*, *Mukia leiosperma*

Cucumis maderaspatanus

synonyma: *Bryonia callosa*, *Bryonia cordifolia*, *Bryonia gracilis*, *Bryonia hispida*, *Bryonia maderaspatana*, *Bryonia micrantha*, *Bryonia micropoda*, *Bryonia obtusa*, *Bryonia rottleri*, *Bryonia scabra*, *Bryonia scabrella*, *Coccinia cordifolia*, *Melothria celebica*, *Melothria maderaspatana*, *Mukia celebica*, *Mukia maderaspatana*, *Mukia rottleri*, *Mukia scabrella*

oblasti: Afrika, Austrálie, Čína, Indie, Malajsie, Pákistán

Roste v Indii, Pákistánu, Číně, Malajsii, Africe a Austrálii jako popínavá trvalka. Dorůstá délky do 3m. Stonek je ochlupený. Listy jsou střelovité, 3úhlé až vejčité, asymetricky zubaté, mohou mít až 5 laloků, dlouhé (1,2 -) 1,5 - 9 (i 10)cm, široké podobě, báze srdčitá a řapíky jsou dlouhé 0,3 - 8cm. Kvete na 1 - 3mm stopce žlutými květy, kalich má trubku délky 1 - 2mm, laloky délky 1mm, korunní lístky jsou dlouhé 1 - 2mm, široké 1 - 1,2mm. Plodem je 1 - 7 kulovitých červených bobulí o průměru 0,5 - 1,1cm a obsahují vejčitá semena 2x delší než široká.

Cucumis meeusei

Cucumis melo (Meloun cukrový)

synonyma: *C. acidus*, *C. agrestis*, *C. agrestis* subsp. *figari*, *C. alba* var. *flavescens*, *C. albus*, *C. ambigua*, *C. arenarius*, *C. aromaticus*, *C. bardana*, *C. bisexualis*, *C. callosus*, *C. campechianus*, *C. cantalupensis*, *C. cantalupo*, *C. chate*, *C. chinensis*, *C. chito*, *C. cicatrisatus*, *C. cognata*, *C. conomon*, *C. conomon* var. *koreana*, *C. conomon* var. *rugosa*, *C. cubensis*, *C. cubensis* var. *costatus*, *C. deliciosus*, *C. dudaim*, *C. eriocarpus*, *C. erivanicus*, *C. flexuosus*, *C. flexuosus* var. *adzhur*, *C. flexuosus* var. *curvatoalbus*, *C. flexuosus* var. *curvatoaurantiacus*, *C. flexuosus* var. *curvatoviridis*, *C. flexuosus* var. *rectoalbus*, *C. flexuosus* var. *rectoaurantiacus*, *C. flexuosus* var. *rectoviridis*, *C. flexuosus* var. *reflexus*, *C. flexuosus* var. *terra*, *C. jamaicensis*, *C. jucunda*, *C. laevigatus*, *C. maculatus*, *C. melo* f. *agrestis*, *C. melo* f. *albidus*, *C. melo* f. *albus*, *C. melo* f. *depressus*, *C. melo* f. *dissectifolius*, *C. melo* f. *dulcis*, *C. melo* f. *flavus*, *C. melo* f. *ginmakua*, *C. melo* f. *grandifolius*, *C. melo* f. *hamikua*, *C. melo* f. *kikumelon*, *C. melo* f. *longus*, *C. melo* f. *major*, *C. melo* f. *minor*, *C. melo* f. *rotundatus*, *C. melo* f. *rugosus*, *C. melo* f. *showamelon*, *C. melo* f. *variegatus*, *C. melo* f. *viridis*, *C. melo* subsp. *adana*, *C. melo* subsp. *agrestis*, *C. melo* subsp. *ameri*, *C. melo* subsp. *cantalupa*, *C. melo* subsp. *cassaba*, *C. melo* subsp. *chandalak*, *C. melo* subsp. *chate*, *C. melo* subsp. *chinensis*, *C. melo* subsp. *conomon*, *C. melo* subsp. *cultus*, *C. melo* subsp. *dudaim*, *C. melo* subsp. *europaeus*, *C. melo* subsp. *flexuosus*, *C. melo* subsp. *melo*, *C. melo* subsp. *microcarpus*, *C. melo* var. *dudaim*, *Melo sativus*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Česká republika, Florida, Georgia, Illinois, Írán, Jižní Karolína, JV Asie, Kalifornie, Kansas, Kentucky, Louisiana, Massachusetts, Michigan, Mississippi, Missouri, Nevada, New Hampshire, New York, Nové Mexiko, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pákistán, Pennsylvania, Portoriko, Rhode Island, Severní Karolína, Texas, Tropická Afrika, Utah, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v tropické Africe, jižní a střední Asie jako trvalka, ale zpravidla se pěstuje jako jednoletka. Dorůstá délky 2,5m. Listů jsou mnohoúhelníkové až dlanitolaločné, zpravidla 5tilaločné, ochlupené, dlouhé (5 -) 10 - 15cm a laloky zakulacené. Samčí květy mají 5 - 3cm stopku, kalich ochlupený, dlouhý 5 - 8mm, koruna je žlutá a dlouhá 1 - 2cm. Kvete žlutými květy o průměru 2 - 3cm. Samčí

květou jednotlivě nebo po 2, samičí pouze jednotlivě. Plodem je lysá nebo ochlupená bobule, může být i mírně bradavičnatá, dužina je sladká, šťavnatá, dlouhá 5cm a obsahuje bílá podlouhlá semena . Existují vnitrodruhové taxony:

- var. cantalupa/var. cantalupensis - kompaktní habitus; plody eliptické nebo kulaté, hladké nebo žebnaté i bradavičnaté, aromatické, dužina oranžová až zelená, ananasové chuti
- var. var. inodorus - plody zpravidla žluté, hladké, nepravidelně rýhované, dužina bledězelená až oranžová; dobrá skladovatelnost
- var. reticulata/var. reticulatus - plody síťované až hnědě korkovitě lištovité, aromatické, dužina oranžová

Potřebuje plné slunce, výživnou půdu a vydatnou zálivku.

Cucumis messorius

synonyma: Myrmecosicyos messorius

Cucumis metulifer

synonyma: C. tinneanus

Cucumis metuliferus (Kiwano)

synonyma: C. metulifer

oblasti: Austrálie, Florida, J Afrika, Nový Zéland, Střední Afrika, Tropická Afrika

Pochází z tropické a subtropické Afriky z pouště Kalahari. Patří mezi jednoleté liány s délkou několika m. Lodyha má 6tihranný průřez, je opatřená úponky a tvrdými pichlavými chloupky a dosahuje délky několika metrů. Listy jsou střídavé a podobné okurkám. Kvete žlutými květy v paždí listů. Plodem je bobule bramborovitěho tvaru délky 10 - 12 (i 15)cm, průměru 6 - 7 (i 8)cm, se žlutooranžovou pokožkou s kuželovými trny, asi 1cm žlutou dužinou a zelenou sklovitou šťavnatou hmotou míšků semen.

Má stejné nároky na pěstování jako okurka, tedy teplo, půdu bohatou na živiny a dostatečnou zálivku. Lze ji u nás pěstovat ve skleníku. Růst je rychlý.

Množí se semeny. Před výsevem je nechejte 1 den máčet.

Cucumis myriocarpus

synonyma: C. africanus var. acutilobus, C. africanus var. myriocarpus, C. dissectifolius, C. dissectifolius var. filiformis, C. grossularoides, C. merxmulleri, C. myriocarpus subsp. myriocarpus

oblasti: Kalifornie

Patří mezi jednoletky. Dorůstá délky 2m. Listy jsou dlanité, dlouhé 10cm a dlouze řapíkaté. Plody mají v průměru 2cm.

Cucumis picrocarpus

Cucumis prolator

Cucumis prophetarum

synonyma: *C. amarus*, *C. arabicus*, *C. foetidus*, *C. mascatensis*, *C. rheedei*

oblasti: Afrika, Arabský poloostrov, Balúčistán, Indie, Írán, Sindh

Roste od severní Afriky, přes Arabský poloostrov po Indii a Pakistán v podobě rozkladité plazivé trvalky. Stonek je ochlupený. Listy jsou vejčitékulovité, 3 (i 5)laločné, zubaté nebo laločnaté, dlouhé 2 - 4cm, na bázi srdčité až uťaté a řapíky jsou dlouhé 1 - 4cm. Samčí květenství je (1 -) 2 - 3květé, má 0,5 - 1cm stopku, kališní trubka má délku 3 - 5mm, laloky čárkovité, dlouhé 1,5mm, koruna je dlouhá 3 - 5mm, laloky úzce vejčité, zahrocené, samičí květy vyrůstají samostatně ne 2 - 3cm stopce a kalich i koruna se podobá samčím. Plody jsou zelenobíle pruhované, později žluté, dlouhé 3 - 4cm, široké 2 - 3cm a obsahují podlouhlá až eliptická semena délky 4mm a šířky 2mm.

Cucumis pubituberculatus

Cucumis pustulatus

synonyma: *C. figarei* var. *ficifolius*

Cucumis queenslandicus

Cucumis quintanilhae

Cucumis reticulatus

synonyma: *Cucumella reticulata*

Cucumis rigidus

Cucumis ritchiei

synonyma: *Dicoelospermum ritchiei*, *Mukia ritchiei*

Cucumis rostratus

Cucumis rumphianus

synonyma: *Melothria rumphiana*, *Mukia rumphiana*, *Mukia rumphiana* subsp. *tomentosa*

Cucumis sacleuxii

synonyma: *C. sativus* var. *usambarensis*, *Oreosyce aspera*

Cucumis sagittatus

synonyma: *C. angolensis*, *C. angolensis* var. *minor*, *C. cogniauxianus*, *C. dinteri*

Cucumis sativus (Okurka setá)

synonyma: *C. esculentus*, *C. hardwickii*, *C. muricatus*, *C. rumphii*, *C. sativus* f. *albus*, *C. sativus* f. *australis*, *C. sativus* f. *borealis*, *C. sativus* f. *brunnescens*, *C. sativus* f. *hardwickii*, *C. sativus* f. *pallescens*, *C. sativus* f. *tuberculatus*, *C. sativus* f. *viridis*, *C. sativus* subsp. *agrestis*, *C. sativus* subsp. *gracilior*, *C. sativus* subsp. *rigidus*, *C. sativus* var. *albus*, *C. sativus* var. *anatolicus*, *C. sativus* var. *anglicus*, *C. sativus* var. *arakis*, *C. sativus* var. *battich-djebbal*, *C. sativus* var. *brullos*, *C. sativus* var. *chatte*, *C. sativus* var. *chiar*, *C. sativus* var. *cilicicus*, *C. sativus* var. *ennemis*, *C. sativus* var. *europaeus*, *C. sativus* var. *fakus*, *C. sativus* var. *falcatus*, *C. sativus* var. *fastigiatus*, *C. sativus* var. *flavus*, *C. sativus* var. *grossularioides*, *C. sativus* var. *hardwickii*, *C. sativus* var. *indoeuropeus*, *C. sativus* var. *iranoturanicus*, *C. sativus* var. *izmir*, *C. sativus* var. *pallidus*, *C. sativus* var. *sativus*, *C. sativus* var. *schemmam*, *C. sativus* var. *squamosus*, *C. sativus* var. *testudaceus*, *C. sativus* var. *tuberculatus*, *C. sativus* var. *variegatus*, *C. sativus* var. *viridis*, *C. sphaerocarpus*, *C. vilmorinii*

oblasti: Arkansas, Česká republika, Florida, Georgia, Havajské ostrovy, Illinois, Jižní Karolína, JV Asie, Kansas, Kentucky, Louisiana, Massachusetts, Michigan, Mississippi, Missouri, New York, Ohio, Ontario, Pákistán, Pennsylvania, Portoriko, Quebec, Severní Karolína, SV Indie, Utah, Virginie

Roste v Indii, pravděpodobně z podhůří Himálaje jako jednoletka. Lodyha je poléhavá, ochlupená, 4 - 5tihranná, dlouhá 0,6 - 2 (i 5)m a úponky, s nimiž se bylina přichycuje k opoře, mohou být dlouhé až 30cm. Listy jsou srdčité, pilovité, zvlněné, drsně ochlupené, dlanitě 3 - 7 (i 8)milaločnaté, dlouhé (10 -) 12 - 18 (i 20)cm, široké 30cm a řapíky jsou dlouhé do 20cm. Kvete žlutými zpravidla jednopohlavnými květy průměru 2 - 4cm na 0,8 - 2cm stopce, samičí jsou samostatné jednotlivě, samčí ve skupinách a koruna je dlouhá 2,5cm. Plodem je válcovitá jedlá zelená bobule zvaná okurek, povrch může být hladký nebo bradavičnatý až hrbolatý, drsně ochlupený, dorůstá délky 5 - 40 (i 60)cm, průměru 2 - 10cm, obsahuje světlezelenou sklovitou šťavnatou dužninu s bílými semeny. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Mělnická' (Okurka setá nakládačka hruboostná)

Vyhovují jí půdy bohaté na živiny s pravidelnou závlivkou, teplo a slunce.

Cucumis setosus

Cucumis silentvalleyi

synonyma: *Cucumella silentvalleyi*

Cucumis subsericeus

Cucumis thulinianus

Cucumis umbellatus

Cucumis variabilis

Cucumis zambianus

Cucumis zeyheri

synonyma: *C. africanus* var. *zeyheri*, *C. diniae*, *C. prophetarum* subsp. *zeyheri*

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/cherbar/heslo.php?453>

<http://botany.cz/cs/cucumis-sativus/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Cucumis>

<https://www.rostliny.net/>